

Sygnatura akt XII C 842/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Poznań, dnia 21 sierpnia 2019 r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu XII Wydział Cywilny w następującym składzie:

Przewodniczący: SSO Zofia Lehmann

Protokolant: Starszy sekretarz sądowy Elżbieta Witaszczyk

po rozpoznaniu w dniu 7 sierpnia 2019 r. w Poznaniu na rozprawie sprawy z powództwa

R. T., zam. ul. (...), (...)-(...) S.

przeciwko (...) S.A. Oddziałowi Regionalnemu w P., Plac (...), (...)-(...) P.

- o zapłatę

I. Zasądza od pozwanego na rzecz powoda następujące kwoty:

a. w wysokości 86.500,-zł z tytułu zadośćuczynienia z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od dnia 17 marca 2016 roku do dnia zapłaty;

b. w wysokości 3.918,-zł z tytułu odszkodowania z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od dnia 21 sierpnia 2019 roku do dnia zapłaty;

II. Kosztami niniejszego postępowania obciąża pozwanego i w związku z tym:

a. nakazuje ściągnąć od niego na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego kwotę 3.871,-zł z tytułu pozostałej części nie uiszczonej opłaty sądowej, kwotę 640,-zł z tytułu pozostałej części wydatków poniesionych na przeprowadzony w niniejszej sprawie dowód z opinii biegłego;

b. zasądza od niego na rzecz powoda kwotę 5.417,-zł z tytułu zwrotu poniesionego przez niego kosztu jego procesowego zastępstwa, kwotę 800,-zł z tytułu zwrotu części wydatków poniesionych przez niego na przeprowadzony w niniejszej sprawie dowód z opinii biegłego oraz kwotę 650,-zł z tytułu zwrotu części uiszczonej przez niego opłaty sądowej;

c. kosztem procesowego zastępstwa pozwanego obciąża go we własnym zakresie.

/-/ Zofia Lehmann

Sygn. akt **XII C 842/19**

UZASADNIENIE

W pozwie z dnia 21 czerwca 2016 roku wniesionym do Sądu Rejonowego (...) w P. w dniu 28 lipca 2016 roku, działający przez pełnomocnika procesowego w osobie adwokata, powód **R. T.** wniósł:

-o zasądzenie na jego rzecz od pozwanego **(...) S.A. z/s w W.** kwoty **13.000,- zł** wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od dnia 17 marca 2016 roku do dnia zapłaty – tytułem zadośćuczynienia,

-o zasądzenie od niego na jego rzecz zwrotu kosztów niniejszego postępowania, w tym kosztu jego zastępstwa adwokackiego - według norm przepisanych, ewentualnie wg złożonego później zestawienia; nadto:

-zobowiązanie go do przedłożenia akt szkody o numerze (...) – kompletu dokumentacji zebranej w postępowaniu likwidacyjnym oraz dopuszczenie i przeprowadzenie z niej dowodu co do postaci i rozmiarów krzywdy doznanej przez niego oraz jego przebiegu

-dopuszczenie i przeprowadzenie dowodu z dokumentów załączonych do w/w pozwu - co do postaci i rozmiarów krzywdy doznanej przez niego,

-dopuszczenie i przeprowadzenie dowodu z zeznań wskazanych przez niego świadków - co do postaci i rozmiarów krzywdy doznanej przez niego,

-dopuszczenie i przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego z dziedziny medycyny o specjalności chirurgii - ortopedii z tezą dotycząca postaci i rozmiaru (%) krzywdy doznanej przez niego wskutek jego partycypacji w zdarzeniu z dnia 24 października 2015 roku; w tym rodzaju, intensywności bólu i cierpienia; przebiegu procesów jego leczenia i jego rehabilitacji; jego rokowań zdrowotnych na przyszłość oraz wymiaru (godzin) opieki, jakiej wymagał lub wymaga w związku z powyższym.

Na poparcie tego podał:

-że w dniu 24 października 2015 roku przy ulicy (...) w S. doszło do wypadku komunikacyjnego polegającego na tym, że podczas załadunku pojazdu marki i. na samochód ciężarowy marki m. (laweta) doszło do zerwania wyciągarki, w następstwie czego wciągany pojazd stoczył się i najechał na niego powodując u niego ciężkie obrażenia ciała w postaci zmiążdżenia stopy lewej; mnogiego otwartego złamania kości śródstopia III, IV, V; złamania nosa z przemieszczeniem; zerwania pierścienia rotatorów barku lewego – w związku z czym był hospitalizowany,

-że właścicielem cyt. pojazdu jest **M. T.** posiadający obowiązkowe ubezpieczenie od odpowiedzialności cywilnej u pozwanego stwierdzone polisą o numerze (...),

-że, dochodzenie prowadzone w związku z tym przez Wydział Dochodzeniowo – Śledczy Komendy Miejskiej Policji w P. w sprawie o sygn. akt (...) zostało umorzone - wobec braku znamion czynu zabronionego

-że w toku procedury likwidacji cyt. szkody sprawstwo ubezpieczonego nie było kwestionowane,

-że skutki powyższego odczuwa do teraz,

-że pozwany przyjął odpowiedzialność z powyższego tytułu co do zasady i przyznał mu tyt. zadośćuczynienia kwotę w wysokości **26. 000,- zł** oraz łączną kwotę w wysokości **1. 032,00,- zł** tytułem zwrotu kosztów opieki osób trzecich,

-że nie zgadza się z wysokością tych świadczeń (k. 3 - 6 akt).

W procesowym piśmie z dnia 4 czerwca 2019 roku rozszerzył on swoje powództwo w ten sposób, że w miejsce żądanej dotychczas kwoty **13 000,- zł** wniósł o zasądzenie na jego rzecz od pozwanego kwoty **86 500,- zł** z tytułu zadośćuczynienia za doznaną krzywdę wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi za opóźnienie od 17 marca 2016 roku - do dnia zapłaty oraz kwoty **3. 918,- zł** z tytułu odszkodowania za poniesione przez niego koszty opieki osób trzecich wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od dnia wyrokowania w tej sprawie - do dnia zapłaty (k. 131 akt).

Postanowieniem wydanym w niniejszej sprawie w dniu 5 czerwca 2019 roku Sąd Rejonowy (...) w P.przekazał niniejszą sprawę - zgodnie z właściwością rzeczową i miejscową - do rozpoznania Sądowi Okręgowemu w P.(k. 132 akt).

W reakcji na to - w odpowiedzi na pozew z dnia 9 grudnia 2016 roku, która do Sądu Okręgowego wP. wpłynęła w dniu 14 grudnia 2016 roku pozwany (...) **SA z/s w W.**, działający przez pełnomocnika procesowego w osobie radcy prawnego, domagał się:

-oddalenia powództwa powoda w całości,

-zasądzenia od niego na jego rzecz zwrotu kosztów tego procesu - wg norm

przepisanych wraz z kosztem jego procesowego zastępstwa,

nadto:

-przeprowadzenia zawnioskowanych przez niego dowodu co do tego przez

niego sprecyzowanych,

nadto:

-przeprowadzenie rozprawy w postępowaniu jawnym,

-rozpoznanie sprawy także w nieobecności jego lub jego pełnomocnika.

W motywacji zaprezentowanego stanowiska wskazał:

-że dokonał wypłaty na rzecz powoda z tytułu zadośćuczynienia kwoty **26.000,- zł** (k. 40 - 42 akt).

Ustalenia stanu faktycznego: A. W dniu 24 października 2015 roku przy ulicy (...) w S. doszło do wypadku komunikacyjnego polegającego na tym, że podczas załadunku pojazdu marki i. o numerze rej. (...) na samochód ciężarowy marki m. o numerze rej. (...) (laweta) doszło do zerwania wyciągarki, w następstwie czego wciągany pojazd stoczył się i najechał na powoda powodując u niego ciężkie obrażenia ciała tj. zmiążdżenie stopy lewej; mnogie otwarte złamanie kości śródstopia III, IV, V, złamanie nosa z przemieszczeniem, zerwanie pierścienia rotatorów barku lewego,

bezsporne; nadto **dowód** : dokumentacja dotycząca cyt. wypadku i szkody – akta szkodowe pozwanego o numerze (...);

B. Z uwagi na to był on hospitalizowany - poddany został m.in. leczeniu operacyjnemu. Po tym fakcie i po powrocie do jego miejsca zamieszkiwania wymagał on pomocy osób trzecich - przez pierwszy tydzień, bowiem, poruszał się na wózku inwalidzkim; a następnie o kulach łokciowych. W/w wypadek spowodował u niego także j.w. złamanie kości nosowej, co skutkowało skrzywieniem bocznym jego lewej przegrody - do dnia dzisiejszego widoczna jest u niego jego deformacja. Z kolei – z uwagi na j.w. doznany przez niego uraz lewej stopy nadal nie może on sprawnie poruszać się, a wokół istniejącej na niej rany ciągle utrzymuje się obrzęk. Rozległość i dotkliwość tych obrażeń zdeterminowały zastosowanie wobec niego zabiegów fizjoterapeutycznych; Zakład Ubezpieczeń Społecznych w ramach prewencji rentowej skierował go w tym celu na rehabilitację leczniczą narządu ruchu w systemie stacjonarnym do Ośrodka (...) im. prof. W. D. z/s w G..

*W trakcie rekonwalescencji i leczenia był on uzależniony od pomocy osób trzecich przy wykonywaniu najprostszych czynności życia codziennego, w tym w zakresie własnej toalety; ubierania się czy przenoszenie jakichkolwiek przedmiotów – miało to przełożenie na jego kondycję psychiczną, albowiem w kontekście z tym odczuwał on wstyd, upokorzenie i bezradność. Nadal dotykają go liczne dolegliwości pozostające w relacji z jego uczestnictwem w w/opisanym zdarzeniu - przede wszystkim bóle barku, lewej stopy; głowy; krwawienia z nosa; niesprawność lewej ręki.

C. W dniu 9 marca 2016 roku zostało wydane przez lekarza - orzecznika pozwanego orzeczenie o posiadaniu przez niego w związku z powyższym uszczerbku na zdrowiu na poziomie 19 %; a w dniu 27 stycznia 2017 o tym, że jest zdolny do pracy i brak po jego stronie uprawnień do świadczenia rehabilitacyjnego - w związku z tym powrócił on do wykonywanego zawodu stolarza na 6 godzin dziennie; z przerwami co 3 godziny.

-Tymczasem zakres cyt. trwałego uszczerbku na jego zdrowiu w związku z obrażeniami, jakich doznał on na skutek uczestnictwa w w/w zdarzeniu kształtuje się w granicy 45 %.

dowód: zawiadomienie o skierowaniu na rehabilitację leczniczą w ramach prewencji rentowej ZUS z dnia 19 maja 2016 roku (k. 8 - 10 akt); informacja o przebytej rehabilitacji leczniczej w ramach prewencji rentowej ZUS (k. 61 - 63 akt); karta leczenia szpitalnego (k. 64 - 65 akt); zalecenia pielęgniarские (k. 66 akt), dokumentacja medyczna zgromadzona w aktach szkodowych o numerze (...); opinia biegłego sądowego z zakresu medycyny o specjalności ortopedii i chirurgii urazowej z dnia 13 września 2018 roku (k. 96 - 107 akt).

D. W dacie opisanego zdarzenia cyt. **M. T.** miał zawartą z pozwanym umowę obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych stwierdzoną polisą o numerze (...). W wyniku wszczętego na jego tle postępowania likwidacyjnego prowadzonego w sprawie o numerze szkody (...) - wszczętego w związku z wnioskiem zgłoszonym mu przez powoda w dacie 16 lutego 2016 roku..... - przyznał on i wypłacił mu tytułem zadośćuczynienia za doznaną przez niego krzywdę pozostającą w przyczynowym związku z doznanymi przez niego obrażeniami poniesionymi w konsekwencji udziału w tym zdarzeniu kwotę w wysokości **26.000,- zł** oraz kwotę **1.032,- zł** z tytułu zwrotu obciążających go kosztów opieki osób trzecich.

dowód: zgłoszenie roszczenia, decyzja pozwanego o przyznaniu świadczenia, korespondencja mailowa pomiędzy stronami – wszystkie powyższe w aktach szkodowych pozwanego.

Powyższy stan faktyczny ustalono na podstawie treści zgromadzonych w przebiegu tego postępowania dokumentów; opinii opracowanej przez biegłego sądowego z dziedziny medycyny o specjalności ortopedii i chirurgii ogólnej **A. K.**; zeznań świadka i zeznań powoda.

Analiza i ocena zgromadzonego w tej sprawie materiału dowodowego:

W jego skład w przedmiotowym procesie weszły dokumenty i to zarówno o charakterze urzędowym, jak i o charakterze prywatnym, zeznania świadka, zeznania powoda oraz opinia biegłego z dziedziny medycyny o specjalności ortopedii i chirurgii.

A.O dokumentach urzędowych ustawodawca wypowiada się w normie z **art. 244 k.p.c.** stanowiąc, że... sporządzone w przepisanej formie przez powołane do tego organy władzy publicznej i inne organy państwowe w zakresie ich działania, stanowią dowód tego, co zostało w nich urzędowo zaświadczone...(**par.1**), co odpowiednio stosuje się do...sporządzonych przez organizacje zawodowe, samorządowe, spółdzielcze i inne organy pozarządowe w zakresie zleconych im przez ustawę spraw z dziedziny administracji publicznej...(**par.2**) – w niniejszej sprawie były nimi odpisy z Krajowego Rejestru Sądowego, orzeczenia prokuratorskie; orzeczenia Zakładu Ubezpieczeń Społecznych. Z kolei norma z **art. 245 k.p.c.** postanawia, że...dokument prywatny stanowi dowód tego, że osoba, która go podpisała złożyła zawarte w nim oświadczenie...- objęły one w tej sprawie pozostałe zaliczone wyżej w poczet dowodów.

Warunki zaprzeczenia ich prawdziwości określone zostały odpowiednio w normach z **art. 252 k.p.c.** i z **art. 253 k.p.c.** – żadna ze stron przy udziale normy z **art. 232 k.p.c.** z tego nie skorzystała; brak też było potrzeby wszczynania takiej inicjatywy z urzędu.

B. W roli świadka wystąpiła w niniejszej sprawie – z inicjatywy powoda – **D. T.** Jest ona jego żoną, a więc osobą choćby z tej przyczyny w sposób oczywisty zainteresowaną korzystnym dla niego jej wynikiem – dlatego też ocena jej zeznań z punktu widzenia ich wiarygodności nastąpić musiała z pewnym dystansem i z pewną dozą ostrożności celem eliminacji ewentualnych subiektywizmów. Obawa taka okazała się, jednak, niepotrzebna w każdej ich warstwie – to, co powiedziała na temat doznanych przez niego w rozważanych okolicznościach obrażeń, zastosowanej wobec niego terapii; potem przebiegu jego rekonwalescencji; w tym rehabilitacji nie budziło zastrzeżeń, skoro znajdowało to wyraz w odzwierciedlającej to dokumentacji medycznej. Większej uwagi z tego punktu widzenia wymagały jej twierdzenia dotyczące rozmiaru, czasu trwania cierpień przeżywanych przez niego, w szczególności czy nie były one nacechowane przesadą (zwłaszcza w świetle treści orzeczeń lekarzy orzeczników pozwanego). Ich lektura i analiza,

jednak, nie doprowadziły do takiej konkluzji – jej relacja na ten temat znalazła, bowiem, pełne oparcie w pozostałym zgromadzonym w tej sprawie materiale dowodowym i to nie tylko w zeznaniach powoda; ale p.w. w treści opracowanej w przebiegu tego procesu opinii o zawartości wiadomości specjalnych. Nadto – nie można było stracić z pola widzenia tego, że to ona zajmowała się nim; to ona świadczyła na jego rzecz niezbędną pomoc i opiekę, a więc tylko ona mogła mieć o tym najlepszą wiedzę czerpaną nie tylko z jego przekazu, ale i z własnych obserwacji. Pozwany zresztą nie kontestował ich koncentrując się na rozbieżnościach między nim, a autorem cyt. opinii co do wielkości powstałego u powoda uszczerbku na zdrowiu.

C. Dowód z przesłuchania stron ograniczony został w tym postępowaniu do zeznań powoda – pozytywny stosunek do ich prawdziwości stanowił naturalną konsekwencją obdarzenia zaufaniem wypowiedzi w/w świadka. Gdy zważy się zakres w jego kondycji zdrowotnej następstw jego partycypacji w opisanym zdarzeniu, to dochodzi się wprost do wniosku, że przemawiało za tym choćby życiowe doświadczenie. Tymczasem przedstawiony przez niego obraz jego cierpień w każdym aspekcie potwierdzony został w w/w opinii i analizie materiału tej sprawy.

D. W szeregu spraw zachodzi konieczność skorzystania z, nie posiadanych przez sąd, wiadomości specjalnych – czemu naprzeciw wychodzi unormowanie z **art. 232 k.p.c.** powiązane z unormowaniem z **art. 278 par. 1 k.p.c.** przewidujące taką możliwość. Konieczność taka zaistniała i w niniejszej - koncentrując się na dziedzinie medycyny o specjalności ortopedii i chirurgii urazowej; dlatego też wniosek o przeprowadzenie takiego dowodu zgłoszony przez powoda podległ uwzględnieniu. Do opracowania opinii z tego zakresu - z tezą dotyczącą wpływu na jego stan fizyczny i psychiczny skutków w/opisanego zdarzenia; jego stanu zdrowia poprzedzającego jego udział w nim - zaangażowano stalego biegłego sądowego **A. K.**

-Opinia przez niego sporządzona okazała się dla rozstrzygnięcia tego sporu w pełni przydatna; przesądziła o tym jej treść oraz wysokie kompetencje jej autora posiadającego bogate doświadczenie w swojej specjalności i to zarówno na polu nauki, jak i na polu praktyki; jest twórcą wielu. Wpływ na to miał również fakt, że była ona pozbawiona niejasności, wewnętrznych sprzeczności; nie była też niepełna; a wnioski w niej zawarte nielogiczne bądź nasuwające wątpliwości; odpowiedziała ona na postawioną jej tezę i wszystkie wiążące się z nią pytania. Trzeba było, bowiem, zauważyć, że jej specyfika wyraża się w tym, że sfera merytoryczna opinii podlega kontroli sądu nie posiadającego wiadomości specjalnych, i to w istocie z punktu widzenia jego zgodności z zasadami logicznego myślenia, doświadczenia życiowego i wiedzy powszechnej. Takie więc kryteria są wystarczające dla uznania pozytywnego stosunku do niej (por. wyrok SN z 7 kwietnia 2005 r., II CK 572/04; LEX nr 151650). Skoro, więc, opracowana w tej sprawie – o czym mowa była wyżej – odpowiadała postawionym jej tezom; jest zupełna, jasna i przekonująca, to w pełni zyskała przymiot akceptacji i przydatności dla powyższych potrzeb (por. wyrok SN z 21 listopada 1974 r., II CR 638/74, OSP 1975/5/108; postanowienie SN z 3 września 2008 r., I UK 91/08; LEX nr 785520). Raz jeszcze podkreślenia wymagało, że jej autor wyraźnie i zrozumiale przedstawił podstawy i motywy prowadzące do zawartych w niej konkluzji; w tym sposób i metody przeprowadzonych przez niego badań; materiały, na których się oparł. Zastrzeżenia do niej złożył pozwany – i to głównie w aspekcie poziomu powstałego u powoda na bazie powyższego trwałego uszczerbku na zdrowiu. Miały one, jednak, wyłącznie charakter polemiczny powołując się na bliżej nie określone kwestie odnoszące się do ogólnych poglądów opartych na przypuszczeniach i subiektywnej innej ich ocenie. Tymczasem to biegły decyduje o zastosowanych przez niego w realizowanej opinii metodach; posłużeniu się danymi materiałami; dodać trzeba, że działa on w oparciu o przedstawione mu dokumenty, własną wiedzę i doświadczenie. Jego zadaniem – prócz w/w argumentów – jest jednoznaczne, przekonujące zobrazowanie i uzasadnienie przyjętych w niej wniosków oraz drogi prowadzącej do ich zbudowania i wyprowadzenia. I wreszcie zważyć należy, że dowód z opinii biegłego, jak każdy inny, podlega ocenie sądu stosownie do treści normy z **art. 233 par. 1 k.p.c.** Cecha szczególną, odróżniającą ją od innych, są natomiast w/przedstawione kryteria jego oceny, w tym: poziom wiedzy biegłego, podstawy teoretyczne opinii, sposób motywowania sformułowanego w niej stanowiska oraz stopień stanowczości wyrażonych w niej poglądów, jak również zgodność z zasadami logiki i wiedzy powszechnej (por. postanowienie SN z dnia 7 listopada 2000 r., I CKN 1170/98, publ. OSNC 2001/4/64).

Zważeniu podlegało, co następuje: Powództwo powoda zasługiwało na uwzględnienie i to zarówno co do zasady, jak i co do wysokości. Tezę taką uznać należało za udowodnioną w świetle analizy i oceny zgromadzonego w

tej sprawie materiału dowodowego; przywołanych unormowań i przedstawionego rozumowania. W rozpoznawanej sprawie domagał się on zasądzenia od pozwanego na jego rzecz kwoty **13.000,- zł** z tytułu zadośćuczynienia za doznaną przez niego krzywdę z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od dnia 17 marca 2016 roku do dnia zapłaty oraz zwrotu kosztów niniejszego postępowania, w tym kosztu jego zastępstwa procesowego - według norm przepisanych ewentualnie według zestawienia przedłożonego na rozprawie; po rozszerzeniu powództwa kwoty **86 500,- zł** z powyższego tytułu oraz kwoty **3.918,- zł** z tytułu odszkodowania za koszty poniesione przez niego na opiekę ze strony innych osób z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od dnia wyrokowania w tej sprawie do dnia zapłaty.

A.1. Poza kwestią pozostawało, że do w/opisanego zdarzenia z 24 października 2015 roku doszło w okolicznościach określonych w normie z **art. 436 par. 1 k.c.**, skoro doprowadził do jego zaistnienia **M. T...** jako samoistny posiadacz środka komunikacyjnego poruszanego za pomocą sił przyrody (samochód osobowy marki i.), będącego w ruchu...,co uruchomiło odpowiedzialność przewidzianą powołanym przepisem w powiązaniu z normą z **art. 435 par. 1 k.c.** Wskazana odpowiedzialność jest oparta na zasadzie ryzyka, a jej granice wyznaczają siła wyższa lub wyłączne zawinienie poszkodowanego lub osoby trzeciej. Zasadniczą konsekwencją tej konstrukcji jest to, że nawet przy braku przesłanek warunkujących odpowiedzialność karną posiadacza pojazdu w grę wchodzi jego odpowiedzialność cywilnoprawna; determinowana nią odpowiedzialność zakładu ubezpieczeń, wyłączona jest natomiast tylko w trzech opisanych wyżej wypadkach.

-W powyższym momencie w/w łączyła z pozwanym umowa ubezpieczenia zdefiniowana w normie z **art. 802 par. 1 k.c.** i stanowiąca, że ...ubezpiaczyciel zobowiązuje się w zakresie działalności swojego przedsiębiorstwa spełnić określone świadczenie w razie zajścia przewidzianego w umowie wypadku, a ubezpieczający zobowiązuje się zapłacić składkę... - z jego **par. 2 punktu 1** odczytać można, że... świadczenie ubezpieczyciela polega w szczególności na zapłacie...przy ubezpieczeniu majątkowym - określonego odszkodowania za szkodę powstałą wskutek przewidzianego w umowie wypadku.... Podlegała też ona regulacji przewidzianej ustawą z dnia 11 września 2015 roku o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (DU numer (...). (...) i dalsze zmiany) oraz ustawie z dnia 22 maja 2003 roku o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczeń Komunikacyjnych (DU numer (...). (...) i dalsze zmiany). Jest to, więc, umowa o charakterze odpłatnym, dwustronnie zobowiązującym i wzajemnym – wzajemność ta ze strony ubezpieczyciela polega na ponoszeniu ryzyka wypłaty czyli zapewnieniu ochrony ubezpieczeniowej.

-Stosownie do treści normy z **art. 812 k.c.** umowa ta jest umową adhezyjną czyli umową przystąpienia zawieraną na podstawie stosowanych przez ubezpieczyciela ogólnych jej warunków, które powszechnie wykorzystywane są przez niego. Stosunek ten w każdym przypadku wymaga jej zawarcia; a stosownie do treści **par. 1 art. 809 k.c.** ...ubezpiaczyciel zobowiązany jest potwierdzić to dokumentem ubezpieczenia...(polisa).

2. Z kolei – ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej znajduje swoją regulację w normie z **art. 822 par. 1 k.c.** mówiącego, iż...przez umowę ubezpieczenia...ubezpiaczyciel zobowiązuje się do zapłacenia określonego w niej odszkodowania za szkody wyrządzone osobom trzecim, wobec których odpowiedzialność za szkodę ponosi ubezpieczający albo ubezpieczyciel... - z jego **par. 2** wynika nadto, że...umowa ta obejmuje szkody... będące następstwem przewidzianego w niej zdarzenia, które miało miejsce w okresie jej obowiązywania... Nie można było w kontekście tym pominąć tego, że w judykaturze Sądu Najwyższego wskazuje się, że zasady i granice odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń w ramach ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadacza lub kierującego pojazdem mechanicznym wyznacza odpowiedzialność ubezpieczonego, co oznacza, że jego obowiązek zapłaty osobie poszkodowanej określonych świadczeń, w tym na bazie normy z **art. 445 k.c.** i normy z **art. 444 k.c.** zostaje przejęty przez ubezpieczyciela. Zauważyć także należało, że zawarcie takiej umowy nie prowadzi do wyłączenia odpowiedzialności ubezpieczonego wobec poszkodowanego, a tylko do przejęcia przez ubezpieczyciela jego odszkodowawczych zobowiązań. Jej zakres, więc, odpowiada co do zasady konstrukcji z przywołanej normy z **art. 822 k.c.** i z normy z **art. 36.1** wskazanej ustawy o działalności ubezpieczeniowej – a wyznaczają go granice odpowiedzialności odszkodowawczej ubezpieczonego.

3. Norma z **art. 34** powołanej ustawy z dnia 22 maja 2003 roku o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych – zaś – stanowi, iż...z ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych przysługuje odszkodowanie, jeżeli posiadacz lub kierujący pojazdem mechanicznym są obowiązani do odszkodowania za wyrządzoną w związku z ruchem tego pojazdu szkodę, której następstwem jest śmierć, uszkodzenie ciała, rozstrój zdrowia bądź też utrata, zniszczenie lub uszkodzenie mienia...Zgodnie natomiast z jej normą z **art. 35** ubezpieczeniem tym...jest objęta odpowiedzialność cywilna każdej osoby, która kierując pojazdem mechanicznym w okresie trwania odpowiedzialności ubezpieczeniowej, wyrządziła szkodę w związku z ruchem tego pojazdu...

W powyższym świetle odpowiedzialność pozwanego co do zasady – nie kwestionowana zresztą przez niego – nie budziła w niniejszej sprawie zastrzeżeń.

B. Norma z **art. 445 k.c.** reguluje prawne skutki dochodzenia przez poszkodowanego odpowiednich sum tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę w związku z uszkodzeniem ciała lub wywołaniem rozstroju zdrowia (**par. 1**).

-Należy w tym miejscu wskazać, iż przesłanką przyznania zadośćuczynienia pieniężnego nie jest samo tylko naruszenie określonego dobra osobistego, lecz wyrządzenie krzywdy, która może, ale nie musi, być skutkiem naruszenia dobra osobistego (zob. np. M. Safjan, w: Pietrzykowski, Komentarz KC, t. I, 2018, s. 1564; odmiennie jednak A. Śmieja, w: System Pr. Prywatnego, t. 6, 2018, s. 758). W związku z tym jedynie nieznaczne naruszenia dóbr osobistych wskazanych w komentowanym przepisie nie będą, przynajmniej co do zasady, powodować powstania krzywdy i w następstwie nie będą rodziły roszczenia o zadośćuczynienie (np. na skutek nieuwagi przechodnia idąca przed nim osoba potknęła się i doznała uszkodzenia ciała w postaci bardzo delikatnego otarcia, nie wymagającego założenia nawet plastra opatrunkowego). Ponadto krzywda jest postacią czy rodzajem szkody ("szkoda" oznacza zarówno szkodę majątkową, jak i niemajątkową, czyli właśnie krzywdę); wobec czego dla jej ustalenia konieczne jest zbadanie, czy jej wystąpienie stanowiło normalną konsekwencję naruszenia przez dany podmiot określonego dobra osobistego innego podmiotu. Innymi słowy, krzywda musi być adekwatnym następstwem zdarzenia, które spowodowało naruszenie danego dobra osobistego (tak m.in. A. Olejniczak, w: Kidyba, Komentarz KC, t. III, cz. 1, 2014, s. 564 i n.; P. Sobolewski, w: Osajda, Komentarz KC, t. IIIA, 2017, s. 851; M. Safjan, w: Pietrzykowski, Komentarz KC, t. I, 2018, s. 1564; A. Cisek, P. Machnikowski, w: Gniewek, Machnikowski, Komentarz KC, 2014, s. 891; A. Cisek, W. Dubis, w: Gniewek, Machnikowski, Komentarz KC, 2018, s. 939 i n.; taką interpretację przyjęto też w wyr. TK z 7.2.2005 r., SK 49/03, OTK-A 2005, Nr 2, poz. 13). Komentowany przepis nie zmienia rozumienia pojęcia związek przyczynowy wynikającego z normy z **art. 361 par. 1 k.c.**; nie będzie, więc, możliwe przyznanie zadośćuczynienia za krzywdy, których powstanie (lub zakres) nie stanowi adekwatnego następstwa zdarzenia powodującego naruszenie danego dobra osobistego. Dlatego też poza marginesem zastrzeżeń pozostawało w niniejszej sprawie – co już wskazano wyżej – że w rozpatrywanych realiach obie te przesłanki zaistniały, skoro powód doznał obrażeń ciała i cierpień z tym związanych na skutek zsunęcia się samochodu (z powodu zerwania linki na wyciągarce), stanowiącego własność **M. T.**

-W orzecznictwie wielokrotnie powtarzany jest pogląd, iż zadośćuczynienie z **art. 445 par. 1 k.c.** ma przede wszystkim charakter kompensacyjny i tym samym jego wysokość musi przedstawiać jakąś ekonomicznie odczuwalną wartość - nie może być ona jednak nadmierna w stosunku do doznanej krzywdy i aktualnych stosunków majątkowych społeczeństwa, a więc powinna być utrzymana w rozsądnych granicach. Nie można bowiem doprowadzić do sytuacji, w której zatarciu ulegnie jego kompensacyjny charakter i stanie się ono w istocie źródłem wzbogacenia. Każdy rozważany przypadek powinien być zatem traktowany indywidualnie z uwzględnieniem wszystkich okoliczności konkretnej sprawy, przy czym ocena ta powinna opierać się na kryteriach obiektywnych, a nie wyłącznie subiektywnych odczuciach osoby poszkodowanej. Analizowane zadośćuczynienie pieniężne ma na celu przede wszystkim złagodzenie cierpień obejmujących wszystkie – zarówno już doznane, jak i te, które mogą wystąpić w przyszłości; ma więc charakter całościowy i powinno stanowić rekompensatę pieniężną za całą doznaną krzywdę.

D. W myśl normy z **art. 444 par. 1 k.c.**...w razie uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia naprawienie szkody obejmuje wszelkie wyniki z tego powodu koszty. Na żądanie poszkodowanego zobowiązany do naprawienia szkody powinien wyłożyć z góry sumę potrzebną na koszty leczenia, a jeżeli poszkodowany stał się inwalidą, także sumę potrzebną na koszty przygotowania do innego zawodu... Przesłanką zastosowania tego przepisu dla danego roszczenia jest, więc, powstanie szkody majątkowej będącej konsekwencją uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia. Terminy te nie są definiowane przez ustawę, stąd należy im przydawać znaczenie zgodnie z regułami semantycznymi języka ogólnego. Odwołując się do nich - uszkodzenie ciała będzie oznaczało zerwanie ciągłości czy jednolitości jakiegokolwiek komórki (przy czym zerwanie ciągłości pojedynczej komórki raczej nie będzie miało żadnych reperkusji w majątku podmiotu), tkanki lub organu organizmu podmiotu; rozstrój zdrowia – natomiast - naruszenie normalnego funkcjonowania organizmu, spowodowanie jego dysfunkcjonalności w określonym zakresie (podobnie A. Olejniczak, w: Kidyba, Komentarz KC, t. III, cz. 1, 2014, s. 549; A. Cisek, P. Machnikowski, w: Gniewek, Machnikowski, Komentarz KC, 2014, s. 887; G. Bieniek, J. Gudowski, w: Gudowski, Komentarz KC, Ks. III, cz. 2, 2018, s. 990; G. Karaszewski, w: Osajda, Komentarz KC, t. II, 2013, s. 755; M. Safjan, w: Pietrzykowski, Komentarz KC, t. I 2018, s. 1556; A. Cisek, W. Dubis, w: Gniewek, Machnikowski, Komentarz KC, 2018, s. 935). Korzystanie przez poszkodowanego z pomocy osób trzecich oraz związane z tym wydatki (rozumiane jako straty) stanowią koszty leczenia w rozumieniu normy z **art. 444 par. 1 k.c.**- można, więc, domagać się ich zwrotu i to niezależnie od tego, kto ją sprawował. Naprawienie szkody obejmuje, bowiem, zarówno straty, które poniósł; jak i korzyści, które mógłby osiągnąć, gdyby szkoda nie została mu wyrządzona.

E. 1. Ustalając wysokość zadośćuczynienia na rzecz powoda – objęte jego roszczeniem w tym postępowaniu - kierowano się przede wszystkim takimi kryteriami, jak rozmiar krzywdy i cierpień doznanych przez niego w wyniku uczestnictwa w opisanym zdarzeniu; także w okresie jego rekonwalescencji po procesie ich leczenia; jego sytuacja osobista i majątkowa. Ocena całokształtu materiału dowodowego zgromadzonego w tej sprawie pozwoliła na ustalenie, że nadal odczuwa on skutki powyższego; uszczerbek na zdrowiu, jaki poniósł ma charakter trwały i kształtuje się na wysokim poziomie. W oparciu o to przyjąć było trzeba, że adekwatną do tego – poza wyplaconą mu z tego tytułu przez pozwanego – jest żądana przez niego w tym sporze kwota w wysokości **86.500,- zł**.

2. Taki sam stosunek zaprezentować należało co do żądanej przez niego kwoty w wysokości **3 918,- zł** (wyliczonej wg algorytmu pozwanego) tytułem odszkodowania za koszty opieki osób trzecich; która z wyplaconą mu z tego tytułu przez niego wynosi kwotę **4.950,- zł**. Suma ta jest równoznaczna do czasu, w którym zmuszony był z niej korzystać - jak, bowiem, wynikało to z w/zanalizowanej i ocenionej opinii powstałej dla potrzeb tego procesu wymagał jej w wymiarze średnio 4 - 6 godzin dziennie przez 3 miesiące.

E. Jak wskazuje norma z **art. 481 par. 1**...w sytuacji, gdy dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia... (co do kwoty **3.918,- zł**). Stosownie natomiast do normy z **art. 14 ust. 1** cyt. ustawy z dnia 22 maja 2003 roku o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych zakład ubezpieczeń wypłaca odszkodowanie w terminie 30 dni licząc od dnia złożenia przez poszkodowanego lub uprawnionego zawiadomienia o szkodzie – powód dokonał tego w dacie 16 lutego 2016 roku, a więc od 17 marca 2016 roku pozwany pozostawał w opóźnieniu (co do kwoty **86.500,- zł**).

(punkt **I** wydanego w tej sprawie wyroku).

Koszty niniejszego postępowania:

W przedmiotowej sprawie w ich skład weszły: opłata sądowa (**4.521,- zł**), wydatki poniesione na przeprowadzony w jej przebiegu dowód z opinii biegłego (**1.440,- zł**) oraz koszt procesowego zastępstwa stron (**5.417,- zł**). Prawnym wsparciem rozstrzygnięcia o nich były normy z **art. 108 par. 1 k.p.c.**; **art. 98 par. 1 i par. 3 k.p.c.**; ustawy z dnia 28 lipca 2003 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych; rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych. Mając na uwadze dwie zasady w postaci wyniku sporu oraz zasady niezbędności i celowości kosztów – obciążono nimi w całości pozwanego.

(punkt **II** wydanego w tej sprawie wyroku)

(-) Zofia Lehmann

Zarządzenie/proszę:

1. Odpis wyroku plus uzasadnienie proszę doręczyć pełnomocnikowi pozwanego
2. Odnotować,
3. Proszę przedłożyć za 14 dni.

Poznań, dnia 10 września 2019 Zofia Lehmann